

Profesor Andrzej Oklejak (1944–2012)

Wspomnienie pośmiertne

*Człowiek jest wielki nie przez to, co posiada, lecz przez to kim jest
nie przez to, co ma, lecz przez to, czym dzieli się z innymi.*

Jan Paweł II

16 czerwca 2012 roku, przeżywszy 67 lat, odszedł od nas Profesor Andrzej Oklejak – Dziekan Wydziału Prawa i Administracji, Kierownik Katedry Postępowania Cywilnego Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kierownik Zakładu Postępowania Cywilnego UJ, wybitny uczony, cieszący się autentycznym uznaniem i szacunkiem jako naukowiec, a zwłaszcza jako człowiek o wysokim autorytecie moralnym, wychowawca, mentor i przyjaciel wielu pokoleń polskich prawników.

Profesor Andrzej Oklejak urodził się 20 września 1944 roku w miejscowości Dąbie (dawne woj. poznańskie, obecnie wielkopolskie). W roku 1950 rodzina przeniosła się do Zakopanego, tam ukończył szkołę podstawową i Liceum Ogólnokształcące im. Oswalda Balzera.

W roku 1962 po złożeniu egzaminu maturalnego, a następnie egzaminów wstępnych rozpoczął pięcioletnie studia magisterskie na kierunku Prawo na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Był zdolnym i samodzielny studentem. Miał szerokie zainteresowania, daleko wykraczające poza zakres wykładanego materiału.

Studia ukończył z wyróżnieniem w roku 1967, broniąc pracę magisterską na temat: „Adwokat w procesie cywilnym”, której promotorem był prof. dr hab. Władysław Siedlecki ówczesny Dyrektor Instytutu Prawa Cywilnego UJ i Kierownik Zakładu Postępowania Cywilnego UJ – jeden z największych powojennych procesualistów cywilnych. To właśnie na wniosek profesora Siedleckiego mgr Andrzej Oklejak, późniejszy profesor UJ i Kierownik Zakładu Postępowania Cywilnego UJ został zatrudniony w roku 1967 jako asystent w Zakładzie Postępowania Cywilnego UJ, a w roku 1970 mianowany na stanowisko starszego asystenta. Rozprawę doktorską na temat: „Zażalenie w sądowym postępowaniu cywilnym” obronił w 1976 roku.

Praca ta, której promotorem był Profesor W. Siedlecki, zaś jednym z recenzentów Profesor Zbigniew Resich, wybitny procesualista cywilny, pełniący między innymi funkcje I Prezesa Sądu Najwyższego, a także Ministra Sprawiedliwości, została bardzo wysoko oceniona i jednocześnie uhonorowana nagrodą II stopnia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, i awansem na stanowisko adiunkta.

Opracowana i wydana w roku 1994 monografia na temat „Apelacja w procesie cywilnym” była podstawą do nadania stopnia doktora habilitowanego (w 1995). Stosunkowo dużo wniosków *de lege ferenda* zawartych w tej pracy zostało uwzględnionych w bardzo istotnej nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego, która weszła w życie z dniem 1 lipca 1996 roku, wprowadzając m.in. w miejsce dotychczasowej rewizji (funkcjonującej od 1950 r.) ponownie tzw. „apelację pełną”, będącą udaną kompilacją apelacji przedwojennej i rewizji powojennej.

Zainteresowania naukowe Profesora skoncentrowane były wokół zagadnień dotyczących: środków zaskarżenia, problematyki dowodzenia i środków dowodowych, ochrony praw jednostki w postępowaniu cywilnym sądowym i pozasądowym, problematyki sądu jako organu procesowego oraz kosztów sądowych w sprawach cywilnych.

Dopełnieniem pracy i rozwoju naukowego była praktyka prawnicza. Po odbyciu aplikacji sądowej w roku 1971 Profesor Andrzej Oklejak złożył egzamin sędziowski (z wynikiem bardzo dobrym), a w roku 1984 – egzamin radcowski, także z oceną bardzo dobrą. Profesor obdarzony był wielkim talentem prawniczym i ogromną intuicją widoczną przede wszystkim w praktycznym wykonywaniu zawodu prawnika, posiadał gruntowną, wszechstronną wiedzę, bogate doświadczenie naukowe, a także wyjątkowy intelekt i swoisty dar diagnozowania istoty danego problemu.

Od roku 1995 Profesor Andrzej Oklejak był Kierownikiem Katedry Postępowania Cywilnego UJ, przy czym od roku 2007 – po przekształceniach organizacyjnych na Wydziale – Kierownikiem Zakładu Postępowania Cywilnego UJ, którą to funkcję sprawował do chwili śmierci. W roku 2009 został powołany na stanowisko Profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Miarą kompetencji naukowych Profesora Andrzeja Oklejaka są nie tylko prace naukowe, ale również osiągnięcia w dziedzinie kształcenia kadry naukowej. Profesor Andrzej Oklejak jako człowiek otwarty, przystępny i miły, był osobą szczególnie szanowaną i lubianą wśród studentów i pracowników. W krótkim czasie skupił wokół siebie liczne grono uczniów i studentów. Był zawsze otwarty na wszelkie dyskusje naukowe i chętnie służył radą; nie narzucał przy tym swej opinii, cenił poglądy innych, dając jednocześnie swym

uczniom wiele swobody w działaniu. Można było z nim podyskutować, dbał, aby mieć na to czas, nikomu nie odmawiał; z młodzieżą akademicką uczestniczył w spotkaniach i nabożeństwach u o. Dominikanów. Trudno pokusić się o podanie dokładnej liczby prac magisterskich, których był promotorem. Był promotorem siedmiu rozpraw doktorskich, jak również recenzentem rozpraw habilitacyjnych i doktorskich.

Oprócz działalności naukowej Profesor Andrzej Oklejak z pasją angażował się w prace o charakterze organizacyjnym w Uniwersytecie Jagiellońskim, będąc członkiem komisji senackich, rektorskich, wydziałowych oraz kierownikiem ośrodków zamiejscowych Wydziału Prawa i Administracji UJ.

Z inicjatywy Pana Profesora w 2005 roku reaktywowane zostały (po dwudziestojednolietniej przerwie) Ogólnopolskie Zjazdy Katedr i Zakładów Postępowania Cywilnego. Pierwszy zjazd, zorganizowany przez Katedrę Postępowania Cywilnego UJ odbył się w Zakopanem w (od 7 do 9 października) 2005 roku, a jego myślą przewodnią było: „Czterdziestolecie obowiązywania Kodeksu postępowania cywilnego”. Od tego czasu zjazdy takie odbywają się regularnie co dwa lata i są organizowane przez poszczególne ośrodki uniwersyteckie. Na zjeździe w Niechorzu w 2007 roku kierownicy katedr i zakładów podjęli decyzję o powołaniu Towarzystwa Naukowego Procesualistów Cywilnych, którego spotkanie założycielskie odbyło się 25 czerwca 2008 roku w Krakowie; pierwszym prezesem TNPC wybrany został Andrzej Oklejak. Również przy dużym udziale Profesora jako członka Rady Programowej, wznowiono w 2010 roku wydawanie kwartalnika „Polski Proces Cywilny” – poświęconego zagadnieniom wykładni i praktyki prawa procesowego cywilnego. Od 2009 roku Profesor Andrzej Oklejak związał się z Krakowską Akademią im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego; kierował Katedrą Postępowania Cywilnego, prowadząc jednocześnie wykłady i seminaria magisterskie z przedmiotu „postępowanie cywilne”. Z dniem 1 października 2011 roku Profesor został powołany na stanowisko Dziekana Wydziału Prawa i Administracji Krakowskiej Akademii. Sprawując tę funkcję kładł nacisk na rozwój badań naukowych i podniesienie poziomu zajęć dydaktycznych prowadzonych na Wydziale. To właśnie z Jego inicjatywy, w roku akademickim 2011/2012, zapoczątkowany został cykl wykładów otwartych, pozwalających studentom na bezpośredni kontakt z wybitnymi przedstawicielami zawodów prawniczych. Przy osobistym zaangażowaniu Profesora jako dziekana na Wydziale Prawa i Administracji Krakowskiej Akademii wdrożone zostały „Krajowe Ramy Kwalifikacji”. Zainicjował także wiele przedsięwzięć i projektów, których skutki będą widoczne i odczuwalne dla Wydziału i Uczelni w przyszłości.

Profesor Andrzej Oklejak z racji posiadanych uprawnień zawodowych i wszechstronnej wiedzy prawniczej zajmował się równocześnie bardzo aktywnie praktyką prawniczą: m.in. jako członek i przewodniczący rad nadzorczych spółek prawa handlowego, inicjator organizacji Banku Współpracy Regionalnej czy kierownik zespołu radców prawnych Krakowskiej Dyrekcji Inwestycji. Największe zasługi na tej niwie położył pełniąc przez blisko 10 lat obowiązki Pełnomocnika Prezydenta Miasta Krakowa profesora Jacka Majchrowskiego do spraw prawnych. Najistotniejsze dokonania na tym stanowisku to: uporządkowanie prac pionu prawnego UMK, uregulowanie stanu prawnego nieruchomości stadionów krakowskich klubów piłkarskich „Wisły” i „Cracovii, sukcesem zakończony proces z firmą „Forte”, który w konsekwencji pozwolił zrealizować inwestycję rondo im. „Ofiar Katynia” oraz zwrócenie uwagi na nieprawidłowości w pracach tzw. Komisji Majątkowej Kościelnej. Sprawując to stanowisko był otwarty i cierpliwy w kontaktach z mediami, co niewątpliwie przyczyniło się również do podniesienia tzw. świadomości prawnej społeczeństwa.

Za swoją działalność Profesor Andrzej Oklejak został odznaczony m.in. Złotym Krzyżem Zasługi, Złotą Odznaką Miasta Krakowa oraz Srebrnymi Odznakami Ziemi Nowosądeckiej i Ziemi Kieleckiej.

16 czerwca 2012 r. w dniu śmierci Profesora Andrzeja Oklejaka straciliśmy wspaniałego szefa, opiekuna naukowego, wiernego przyjaciela, kolegę, partnera w dyskusjach.. Odszedł od nas człowiek ogromnej wiedzy i kultury, zarazem skromny, uczynny i szlachetnego serca, o nieprzeciętnych walorach osobistych, człowiek ogromnego formatu – taki pozostanie w naszej pamięci.

8 października 2012 roku podczas inauguracji roku akademickiego 2012/2013 w Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego zawarte zostało porozumienie pomiędzy Fundacją „Instytut Studiów Wschodnich” z siedzibą w Warszawie, reprezentowaną przez Pana Zygmunta Berdychowskiego a Krakowską Akademią im. AFM o utworzeniu „Funduszu Stypendialnego im. Profesora Andrzeja Oklejaka”. Z funduszu, finansowanego przez ww Fundację w kwocie stu tysięcy rocznie przez okres pięciu lat oraz z darowizn i dotacji, przyznawanych będzie co roku do 20 stypendiów naukowych na okres roku akademickiego dla wyróżniających się studentów Wydziału Prawa, Administracji i Stosunków Międzynarodowych Krakowskiej Akademii na podstawie decyzji Kapituły Funduszu Stypendialnego. Członkami Kapituły są: Zygmunt Berdychowski, dr hab. n. med. Leszek Bryniarski,

dr hab. Zbigniew Ćwiąkalski, prof. UJ, Aleksander Grad, prof. zw. dr hab. Jacek Majchrowski – Prezydent Miasta Krakowa trzech kadencji, prof. nadzw. dr Józef Oleksy – były Premier RP, dr inż. Krzysztof Pawiński, prof. nadzw. dr hab. Barbara Stoczewska – Prorektor KAAFM ds. Studenckich, prof. zw. dr hab. Jan Widacki – Dziekan Wydziału Prawa, Administracji i Stosunków Międzynarodowych KAAFM. Posiedzeniom Kapituły przewodniczy żona śp. Profesora – Agnieszka Oklejak SSO w Krakowie. Pierwsze posiedzenie Kapituły odbyło się 3 grudnia 2012 roku.

dr Renata Pawlik
dr Marcin Sala-Szczypiński
dr Ryszard Więckowski